

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Nr. 2461. Scol.

Cerculariu

cătră oficiile protopresbiterale și cătră toate organele școlare din archidieceșana gr. or. română a Transilvaniei.

Înaltul ministeriu reg. ung. de culte și instrucțiune cu datul 15 Aprile a. c. Nr. 10,034, oprește sub cea mai mare asprime a se folosi ca manual de școală. 1. Cartea intitulată: „Noțiuni de istoria românilor” (București) de M. C. Florentin în toate edițiunile ei. 2. „Mapa Europei” de C. N. Remniceanu, edată de Georgie Ioanidu, librariu București.

Aceasta se aduce la cunoștința tuturor organelor școlare din archidieceșana spre observare și conformare.

Sibiu, din ședința consistoriului archidieceșan ca senat școlar, ținută la 7 Maiu, 1887.

Nicolau Popea m. p.,
archimandrit și vicariu arhiepiscopesc.

Nr. 2180. Plen.

Notă,

pentru toate oficiile bisericesci din archidieceșana Transilvaniei.

După emisul presidial al domnului ministru reg. ung. de culte și instrucțiune publică din 19 Martiu a. c. Nr. 644, basat pe o recercare a d. lui ministru de lucrări publice și comunicațiune din 25 Februaru a. c. Nr. 4470, autoritățile publice și oficiile numai acele epistole sau correspondințe ale lor le pot espeda pe calea postală la adresa persoanelor s'au corporațiunilor private cu clausula „közszolgálati ügyben portmentes,“ adică: „în afacere de serviciu public scutită de porto”, care după cuprinsul lor sunt afaceri de interes public, și ca atari sunt scutite de tacsă postală; nu însă și acelea, cari se emit în interesul privat al persoanelor sau al corporațiunilor private, căci astfel de epistole sau correspondințe sunt de a se nota pe copertă cu clausula „hivatalból, portoköteles” adică: „din oficiu, porto obligat,” avînd adresatul a solvi tacsă postală.

Cea-ce pe calea aceasta se aduce la cunoștința publică a oficiilor noastre bisericesci cu aceea ulterioară observare: că în cas, când expedițiunea dela oficiu se face cătră privați, în interesul serviciului public, oficiile expediente au negreșit să noteze pe copertă clausula primă de mai sus; pentrucă ne-

făcînd aceasta ele se espun eventualității de a fi silite să solvească ele însăși tacsă postală pentru epistolele nefrancate și neprovădute cu clausula indicată.

Sibiu, 4 Maiu, 1887.

Consistoriul ortodox al archidieceșei Transilvanice.

Sibiu, în 15 Maiu.

Dieta țerei unguresci ear a trebuit să se ocupe cu cestiunea limbei maghiare în armata comună și încă în sesiunea presentă de a treia oară. Tinerimea universitară a fost și de astădată ca de regulă petentele. Se înțelege de sine, că la spatele tinerimei totdeauna trebuie să vedem opozițiunea dietei lucrînd după un felu de program contra actualului cabinet.

Cererea tinerimei se înțelege a fost și de astădată reieptată și anume din motive, — după cum se țice chiar din tabera guvernamentalilor, — că nu ar fi sosit timpul de a se face încercări pentru întroducerea ei în armata comună.

„Militär Zeitung” organul partidei militare din Viena nu poate întrelăsa ocașiunea aceasta, ca să nu spună tinerimei maghiare și înscăntătorilor de scandaluri, nisce adevărul pecăt de drastice, tot așa de marcante. Eată cam cum se exprimă „Militär Ztg:” „Durerile și plîsetele unguirilor de a se admite limba maghiară ca limbă de comandă și serviciu în armata comună pentru regimentele unguresci, nu sunt de loc basate, pentru că în realitate regimente curat unguresci nici că există, ci ele sunt compuse de regulă din români, slovaci, sârbi, germani etc.

Este sciut, că oficerii din armata comună se perfecționează pe lângă limba germană totdeodată și în una din limbele, din care se recrutează feciorii, și ei nici că ar putea instrua pe feciori, dacă nu ar posedea cunoștințe din una din acele limbi. Oficerii, cari nu cunosc o astfelu de limbă se și pretrează la avansment. Dar ca să ne dovedim asertul nostru apoi și mai concret — constatăm, că chiar și la honveți oficerii sunt siliți a scî earăși una din acele limbi, și instruirea se face de regulă în o astfelu de limbă, pe care feciorii o pricep, prin urmare, dacă nici la honveți nu e de neajuns și nu se poate instrua în limba maghiară, cum vin unguirii a pretinde pentru limba lor prerogative, când acele nu-și au nici o basă și nu pot fi luate în considerare, întocmai precum nu ar putea fi luate în considerare pretenșiunile românilor, croaților, slovacilor sau a le altor

popoare, cari dau contingent pentru armata aproape tot atăta ca și unguirii, ear în total luați un contingent cu mult mai mare.”

Până aici „Militär Zeitung”.

Noi din parte-ne am țis și cu ocașiunea trecută și o repețim și acum, că nu ne prinde mirare, dacă unguirii luptă pentru limba lor. Încep oamenii a se trezi din ce în ce din letargia, ce i-a fost copleșit trecutul cel sficios — și devin pretensivi și jaluzi de drepturile lor.

Numai cât, până când unguirii lupta pentru limba lor o țin de justificată, pe atunci ori ce încercare din partea noastră de a face să ni se respecteze limba noastră, o timbrează de cel puțin trădare de patrie, gravitare în afară, dușmăniă contra statului unguiresc și până ađi a nedefinitei idei de stat maghiar.

Dar resonamentele fraților maghiari merg și mai departe. Ei țic: în Rusia sunt poloni, nemți, români și mai câte alte neamuri, dar limba oficială a statului e cea rusească. În Germania sunt francezi, poloni, rutheni și ruși dar limba statului e cea germană. În Francia sunt germani, italieni, spanioli, dar limba statului e cea francesă, prin urmare în Ungaria nu poate fi și nu e permis să fie altmintrea, până vom mai dispune de un picior de honve.

Foarte bine! Numai cât în Rusia — rușii sunt majoritatea locuitorilor, în Germania sunt germanii, în Francia — francesii și ce e mai mult, nu numai majoritate așa mesteguită ca la noi în Ungaria, ci majoritate, ce e coversitoare prin cultură, prin avere, prin tradiții vechi, prin legături de sânge cu curtea domnitoare și alte considerante, cari nu pot fi trecute cu vederea, dacă e ca să se facă o comparațiune dreaptă între la alții și la noi.

Dar noi nici nu disputăm statului unguresc și limbei unguresci dreptul de a figura ca limbă oficială, tot ce voim e, ca cetățeanul român din Ungaria să se poată folosi de limba sa la tribunale și judecătoria, să-i spună sentința să o înțeleagă tot în limba lui, să se pertracteze cu el în limba lui ca el se scie, ce are să fie cu el, — ear nu în o limbă pe care, nu o pricepe și în care el nu e în stare de a-și apăra interesele lui periclitare.

În armata teritorială a honvețimei recunoașcem bucuros limba maghiară ca limbă de comandă, dar ca să priceapă feciori noștri numirile tehnice ale părților pușci, comandi și alte lucruri ținătoare de serviciu am voi și dori și noi să se aplice și români, pentru că oficerii, cari nu sciu limba ficiilor idea nu poate avea cineva, cum schimonosesc acestia limba

FOIȚA.

Mângăere sau durere?

(Cătră d-șoara Iuliana A . . . în Sânte-jude.)
(Înceiere.)

IX.

Aurora de două țeci și două de ori a înfrumșet cerul și tot de atâtea ori a lucit mândrele stele pe firmament, de când sa dus epistola.

O! dragi stele cât de splendide sunteți și cât de pompos străluciți voi. — Dintre atâtea mii de stele oare strălucesc vre una și pentru mine?

Dintre atâtea mii de stele oare, care-i steaua mea? Oare steaua vieții, steaua fericirii mele când și unde o voi vedé strălucind?

O! dulce și drăgălașe steauă ori și unde să fi, ascultă suspinele unei inime doioase, vină și prin rațele-ți luminoase, alungă norii și ceața de pe orizontul cerului vieții mele.

Vino dulce steauă, vino, simț că făr' de tine voi să mor.

Oare scumpă ființă nu tu vei fi aceea steauă, care vei lumina înaintea mea? Oare Provedința nu pre tine te-a destinat se mângăi o inimă întristată?

O! inger blând, oare nu cerul te-a îndreptat în calea vieții mele?

X.

Scumpă ființă . . . momente fui ferice a petrece în giurul tēu și cruda soarte, cât de iute a voit să ne despărțim. Oare vom mai conveni cândva, oare vrei tu aceasta?

O! cât sum de îndepărtat de tine cu locuința, și cât de aproape cu dorul.

Tu, tu ființă dragă, tu ești tot-deuna înaintea ochilor sufletului meu. Pare-mi-se, că te ved alergînd sprintenă și voioasă. Pare-mi-se, că te ved preumblându-te, prin grădină, printre flori, conversînd cu florile, cu sorioarele tale.

Mândră floare între flori oare tu pe acui seamă înfloresci? Oare, fi-mi va iertat să sperez.

Dar ce țic, unde rătăcesc, unde sboară gândul meu?

Tu jună, tu fecioară grațioasă, înzestrată cu multe donuri și însușiri nobile, cari te îndreptățesc a aspira la un venitor ferice . . . Tu jună, tinără și frumoasă . . .

Și eu? Un miser muritoriu, un nefericit, un persecutat de soarte, care nu ți-ar putea oferii alta, decât o inimă doioasă, decât iubirea și stima sa . . .

Tu dară în mijlocul grațiilor, tu se-ți aduci aminte de mine?

O! dar cum am și cutezat, a-mi înălța privirea până la tine?

Cum am și cutezat a-ți face o propunere, atât de inegală?

Ertare, ertare, pentru această cutezare!

XI.

Dar tu ești un suflet nobil și generos, — și îndurarea este o însușire a sufletelor generoase.

De mari sacrificii și de mari bine-faceri e capace un suflet generos. — Asceaptă dar inimă în nelinise și plină de dor. — Asceaptă și sperează, asta-i toată consolarea, ce o poți avea.

Asceptare și speranță

Este debila garanță.

Ce-am eredit dela fire

Pentru a noastră fericire.

Speranță și așteptare

Nici o tortură mai mare,

Nici grozavele dureri

Nu albesc atâția peri,

Ca acestea dulci surori,

Ce conduc pe muritori. —

Dar inima cea strivită,

De fatalități sdrobotită,

Încins în negre suspine

La acestea două ține,

Și cearcă a ei consolare,

Refugiu și adunare!

statului, și ce caricaturi învață în loc de nume, cum se cade.

Este deci în interesul honveșimei chiar, că în sinul ei să se găsească și români, și nemți și sârbi și slovaci, pentru că în timp de primejdii, numai dacă i-se va spune în limba lui soldatului despre ce e vorba, se va entuziasma și se va stărni în el focul sacru pentru iubirea patriei comune.

În armata comună așa se urmează: feciorii cântă marșuri românesce și supremul beliduce și exprimă mulțumirea Sa. Să se facă aceasta și în armata teritorială și atunci nu vor avea motive să se plângă frații maghiari, că honveși lor și ai noștri ai tuturor nu vor fi la locul lor.

Cu deosebire este tare de dorit ca soldatului să nu i-se impute, că nu scie limba maghiară — ori germană, pentru că el e în prima linie soldat și cestiunea limbilor străine pentru el este și va rămâne totdeauna cestiune de a treia mână.

Aceste le am accentuat din incidentul cu cestiunea limbei maghiare în armata comună, ca să se scie, că ce vederi domnesc în cercurile militare și ce în cercurile române, privitor la limba armatei comune și a honveșilor.

Revista politică.

Maiestatea Sa a sancționat proiectele de legile transactionale, cari se referă la prolongirea convențiunii vamale și comerciale, la înnoirea privilegiului de bancă, la stabilirea cuotei de contribuție precum și proiectul de lege despre modificările tarifului vamal, acest proiect de lege intră în vigoare încă cu 1 Iunie 1887, ear celelalte trei cu 1 Ianuarie 1888.

Răspunsul dat de dl ministru președinte Tisza la interpelațiunea deputatului Irányi cu privire la ocuparea Bosniei și Herțegovinei este următorul:

On. casă! Răspunzând la interpelațiunea dlui Irányi sunt necesitat, cu privire la motivarea aceleia, precum și în vederea împregiurării, că într-o cestiune de o natură, ce se referă la evenimentele importante, cari s'au petrecut în decursul mai multor ani și la cari deja și interpretarea cuvintelor singuratică e de influență, e imposibil a răspunde prin un cuvânt scurt, — a vorbi ceva și mai pe larg, deși nu mult.

E un lucru cunoscut și s'a fost descoperit în dietă și în delegațiuni, atât din partea conducătorului de atunci al politicei noastre esterne, cât și din partea mea, cu deosebire privilegii că punctul de plecare al politicei noastre în anii, cari au premers războiului ruso-turcesc, a consistat într'aceea: a îmbunătăți pe cale pacinică soarta creștinilor din Turcia, pe lângă susținerea întregității imperiului turcesc.

În decursul mai departe al evenimentelor se arată, că pe lângă toată intervenirea noastră pentru pace, Rusia scriindu-și pe steag eliberarea popoarelor creștine înrudite cu ea, dânsa stetea aproape de a declara Turciei război.

În această situație, monarchia noastră trebui să ia o poziție, și după o precauțare matură se decise pentru neutralitate. Noi nu voiam să intrăm nici într'un război nu numai în vederea întregii situații politice, ci și în conștiința aceleia, că în bine înțelesul interes propriu nu era bine nici aceea, dacă ne războim cu amica Turcie, nici dacă participăm la luptă în altă direcțiune și dacă am pune în cumpănă puterea noastră ca dușmani ai iustelor pretensiuni ale popoarelor, caritrăesc în peninsula balcanică.

Asceaptă dar inimă și sperează; asceaptă răspunsul, asceaptă epistola ființii, ce o adori.

XII.

O! epistolă de mult privesc în calea ta, oare veni-vei tu, oare sosi-vei tu? Și dacă vei veni, ce vei aduce tu inimei mele, mângâiere sau durere?

Epistolă, epistolă, cu dor ferbinte asceptată, oare veni-vei?

Nu dubita inimă, nu dubita, un suflet nobil și generos se va ține de cuvânt.

O presimțire secretă, îmi spune, că epistola va veni. Dar oare epistola venitoare, ce va cuprinde aceea . . . aceea . . . aceea nu o sciu, dar sperează inimă, de nu te-ar fi nutrit speranța, de mult ai fi perit. Așa dar și mai țic odată, sperează!

XIII.

Moderează-te inimă, moderează-ți simțirile tale, cea mai mare noutate și cea mai plăcută faimă te-au ajuns pre tine astăzi. . . . Nu te voi lăsa să. . . . : și spun dar: epistola a sosit. Dar adă-ți inimă aminte, că intristarea e amară, când trebuie să-o primesci în loc de bucurie.

Prepărează-te dar a primii sau o cerească consolare, sau o amară intristare.

XIV.

Scumpă ființă, ai fost dară credincioasă promisiunii tale.

Se decise deci neutralitatea monarchiei; dar era datorința conducătorului de atunci al politicei esterne, de a avea în vedere, că în decursul războiului sau în urmarea aceleia pot să se nască în orient astfel de formațiuni, pe cari noi nu le putem suferi din punct de vedere al intereselor noastre.

În asemenea împregiurări și spre a scuti interesele monarchiei de toate eventualitățile s'au întemplat cu Rusia acele pertractări, la cari s'a provocat dl interpelante.

Guvernul nostru pentru afacerile esterne a ținut și în decursul aceloră la punctul de plecare, că el din partea sa doarece menținerea status-quo-ului cu privire la posesiunea imperiului turcesc; void însă să asigureze monarchiei pacea și față cu Rusia și fiind că în această privință conlucra și Rusia, el, fără de a se gândi vre-odată să lase puterii numite mână liberă în orient, trebui să ia dinainte poziție și față cu eventualitățile posibile și să designeze de o parte acele casuri, cari l-ar sili să iasă din neutralitate, de altă parte se arete lămurit și aceea, la ce monarchia nu s'ar putea învoi pentru cazul, că în raporturile de posesiune în orient s'ar face cu toate acestea schimbări.

Cu privilegiul acestor pertractări s'a fost ținut, că monarchia noastră nu aspirează la posesiunea Bosniei și Herțegovinei, din contră ea doarece, ca, pe lângă introducerea reformelor recerute, să se mențină acolo puterea turcescă, presupunând, că ea ar fi în stare a asigura în aceste țeri învecinate o liniște și ordine durabilă, dacă însă aceasta nu se poate, noi nu putem suferi acolo pe nimeni altul, ci trebuie să ocupăm înșine acele provincii.

Resultatul acestor pertractări a fost înțelegerea numită, în care Rusia a fost pe lângă al nostru punct de plecare și care după efectuarea ei s'a fost comunicat și Germaniei împretinite.

Mai trebuie să amintesc față cu cele ce s'au auzit aici de atâtea ori, că acolo n'a fost nici vorbă de o împărțire a imperiului turcesc între noi și Rusia; sunt mai mult încă silit să repet, că înțelegerea numită n'a fost în general menită a forma baza unei acțiuni comune, ci avea scopul de a asigura interesele monarchiei noastre în contra eventualităților anumite ce ar putea urma și în contra voinții noastre, pentru ceea ce e datorința fie-cărui guvern de a se îngrijii de cu bună vreme.

Veni pacea dela San-Stefano. Aceea nu corespunde condițiilor, cari au fost stipulate în aceea înțelegere; guvernul nostru estern a protestat energic în contra aceleia, și între astfel de împregiurări se ținu congresul din Berlin, care — cum o scie aceasta ori și cine — a schimbat în mod esențial stipulațiunile acelei păci și dădu monarchiei noastre mandatul, de a ocupa Bosnia și Herțegovina.

Întru cât ar sta asta în contradicție cu aceea, că noi cu privilegiul ocupării Bosniei și Herțegovinei ne-am provocat la congresul din Berlin și pentru ce ar fi rezultat de aci, că s'a tras la îndoială verocitatea guvernului nostru: aceasta nu o înțeleg, deoarece noi ocupațiunea n'am îndeplinit-o în urma aceleia înțelegeri, ci numai pe baza mandatului, ce l-am primit dela congres.

Procederea oficiului nostru de esterne a avut totdeauna în tot decursul dezvoltării acestei afaceri în vedere interesele imperiului turcesc, se înțelege, între marginile posibilității. Acela n'a fost condus față cu nimeni de sentimente dușmănoase ori egoiste, și chiar de aceea procederea lui de sigur nu poate oferi privilegiu la alterarea bunelor noastre rapoarte cu vre-o putere străină.

Asupra singuraticelor fase însă numai atunci se poate omul pronunța, dacă toate împregiurările, ce se rapoartă la

aceste se vor espune după acte în publicitate, ceea ce ați e imposibil.

Conducătorul de odinioară al politicei noastre esterne și eu însumi, care am spriginit acea politică, trebuie până atunci, afară de ceea ce le-am ținut, să ne mulțumim cu aceea și asta poate nu e lucru de puțină valoare — că indigităm drept la rezultatul acestei politice și la situația schimbată, în care ne aflăm astăzi în orient și la poziția, care o are astăzi în general monarchia noastră între puterile europene.

Acest răspuns n'a produs nici o înririure deosebită în presa din afară. Foile ruse nu se ocupă încă de loc de acest răspuns, abia jurnalele din capitala regatului mai fac câte un comentariu. Causa, de ce nu se ocupă presa din afară, se esplică astfel, că dl Tisza s'ar fi ferit a face destăinuri lămurite, temându-se, ca nu cumva organul cancelariului Bismarck, care având la mână date pozitive în aceasta afacere, să nu ne surprindă și cu alte incidente caracteristice.

Crisa ministerială franceză a adus cu sine o încurcală așa de mare în Paris, încât oamenii nu se mai sciu nici orienta, de unde să înceapă lucrurile. Situațiunea devine din ce în ce tot mai serioasă, deoarece s'au început atacuri și contra presidentului republicei, Grévy. Până acum l'atacau numai jurnalele „Intransigent“ și „Lanterne“, cari diceau, că o abdicere alui Grévy o primesce națiunea întreagă cu cea mai mare bucurie și asemănu pe Grévy cu Mak-Mahon. Acum au început a-l ataca chiar și organele moderate ca „Voltaire“ „Paris“, și „Événement“ și aceste atacuri provin numai din cauza, că s'ar intenționa delăturarea lui Boulanger din noul ministeriu, ce se va forma; ear Boulanger se bucură de mare popularitate și vață. Până acum încă nu se scie bine, forma-va Floquet ori Freycinet cabinetul — unicele persoane, cari în aceste împregiurări ar mai putea întruni pe capii diferitelor partide la consultare.

Nota circulară a Turciei către puteri în cestiunea bulgară datează din 21 Maiu. Ea face istoric evenimentelor din Bulgaria și arată cu deosebire silințele cele mari ale turcilor spre a aplană toate neînțelegerile, dar aceste silințe au rămas fără de rezultatul dorit din pricina opozițiunii bulgare. La fine atrage înalta Poartă atențiunea marilor puteri asupra importanței unor schimbări de idei între ele, arată modul cum s'ar putea desvolta favorabil lucrurile spre a se delătura situațiunea grea din principat și dice, că se se propună poporului bulgar unul sau doi candidați, ca principii pentru tronul din Bulgaria.

Confederațiunea balcanică.

(Înceere.)

Și ea suferă de răul Rusiei. N'are mare, și din cauza aceasta comerțul ei nu poate lua un avânt.

La nord are pe Germania, la sud are Marea Adriatică și portul din Triest, dar luat cu japea nu e sigur, deoarece poporațiunea italiană fiind în majoritate, neamțul nu se simte ca la el acasă.

Unde se întemplă nemulțumirile și războaiele cele mai mari, dacă nu prin Triest? De aceea austriacul deși are mare, nu e deplin stăpân pe dânsa.

Ce trebuie el să facă acum?

Să caute a se apropia de mare. La sud nu poate, căci găsesce pedeci în cale. Trebuie dar să le învingă. Și cum ne putem esplica aneșarea Bosniei și a Erțegovinei, decât că Austria, void a se întinde „usque ad mare“, caută să ea tot, ce îi e în cale.

Meriți lauda și recunoștința inimei mele. Cum saltă inima la privirea epistolei tale!

Inimă, inimă, cum palpitez, și nu scii, ce conține epistola aceasta: mângâiere sau durere?

Inima mea, epistola aceasta vine dela ființa, căreia tu îi ești datoare primul teu amor. Vine dela acea ființă dragălașă, care te-a fermecat prin grațiile sale. O dragă epistolă, oare ce mi-vei spune tu? Dar inimă nebună aibi paciență și îndată vei scii, ce te așteaptă: mângâiere sau durere?

Destul ai suferit inimă, destul ai suferit, se vedem dar, ce destin îți s'a scris în cartea aceasta? Din acest moment sau vei salta plină de bucurie, sau vei îmbrăca doliul intristării, ori care din acestea sunt cu puțință.

XV.

Eată țin în mână răspunsul decizătoriu pentru toată viața mea. . . . Oare să judec înainte cuprinsul acestei epistole?

Dar . . . nu se poate. Prea amară ar fi desamăgirea!

O! de câte-ori și de câteori, când cugetam a fi mai aproape de vre-o bucurie, de vre-o fericire, când ni se pare, că suntem chiar la dorita țintă, la fericirea oftată, atunci ne lovesce mai aspru mâna tirană a sorții.

Și din contra, când ni se pare, că durerile noastre și-au ajuns culmea, când ruina noastră este

mai aproape, atunci mâna puternică a Provedinții ne scutesce; se eșim învingători.

Asta este pozițiunea mea.

Sum în punctul acela, de unde atât de ușor me pot înălța la fericire, dar tot așa de ușor pot să cad în prăpastiile durerilor. Doamne Dumneșeule, ce soarte me asteaptă dar?

Una dintre acestea două, oricare să fie aceea, e scrisă în epistola aceasta și cumcă într'adever, care este din acestea două, îndată vom vedé.

XVI.

Desfac epistola. . . Mai întâiu am văcut subscrierea. O! iată scumpul nume al acelei ființe, pre care tu inimă o iubesci.

Cine me va oprî pe mine, să nu sărut acest nume? O! inimă, cât e de aproape acum de tine numele ei. . . . Numele acesta e martorul epistolei acesteia, dela care tu inimă astepti mângâiere. . . . Dar nu te voi face să desperezi chiar în momentul, când ești mai aproape de o bucurie mare.

O! epistolă dragă, puține orduri cuprinși tu.

Dar un ord numai, s'au un singur cuvânt al teu poate stêmpera dorul inimei mele.

Curagiu inimă, curagiu, mai puțin decât un moment și vei scii, ce te așteaptă?

XVII.

Cetesc epistola, inima ca și o copilă. . . . me întrebă: mângâiere sau durere?

Se amestecă în trebile Sârbiei, și a reușit a mânui ițele diplomatice așa de bine, că astăzi politica sârbească, joacă nemțească, nu rusească.

Aceasta e tactica Austriei, cât privește țerile din peninsula balcanică. Prin Istria și Dalmația ea devine stăpână pe o bucată bună de țerm, al mării Adriatice. Care îi e acum politica sa față cu noi?

Foarte simplă.

Austria cât privește manufacturile produse mult și prost, ea nu-și poate desface marfa în occident, căci acolo găsește marfă mai bună, francesă sau englesă.

Marfa sa e potrivită pentru popoarele din orient, „cari încă n'au gustul așa de dezvoltat pentru lucruri bune, economice nedându-le mâna.“

Acolo dar caută austriacul să-și treacă marfa sa.

Pe unde însă? pe Dunăre.

Dunărea, această arteră, ce trece prin mijlocul Europei e cea mai trebuincioasă pentru neam. Pe ea el își poate aduce marfa aci la noi, cum și la popoarele mari din Orient.

I-se scurg ochii neamțului după Dunăre. Ce n'ar da el să o aibă! După cum rusul caută să se apropie de Dunăre în sens dela nord la sud, tot așa și neamțul vrea să se estindă pe Dunăre dela Vest la Ost. Este stăpân pe aproape jumătate de Dunăre; totuși însă îi lipsește restul și tocmai partea cea mai interesantă. De aci tendința de a pune mâna pe ea.

La 1718 ocupă Oltenia, ca să poată poseda o mai mare porțiune din Dunăre, dacă-i cu totul greu a o ocupa toată. Astăzi pune pe tapet cestiunea așa numită a Dunărei, cestiune foarte complicată, și în care erau să fie jignite interesele noastre cele mai vitale.

E de ajuns numai de a aminti cestiunea Dunărei pentru a ști, că...

A ne alia cu una din puterile mari vecine, e a greși calea. Ne aliam atunci tocmai cu inamicii noștri naturali.

Pentru a rezista tendințelor de cutropire a celor mari, ar fi bine și nimerit ca cei mici să se unească.

Popoarele felurite de neam, dar aproape unul cu altul prin suferinți, lesne se pot uni spre a forma o confederațiune.

Când peninsula balcanică nu va fi plină de mici state cum sunt Serbia, Bulgaria, Muntenegru etc., separate unul de altul, ci unite la un loc, formând o confederațiune, atunci marile puteri cutropitoare nu vor mai avea a face numai cu Bulgaria sau România, ci cu o confederațiune mare, care va fi așa de tare ca ori ce putere mare.

Se vor putea uni oare? Nu e greu, șicem. Când la 3, 4 indiviși ca și la 3, 4 popoare e interesul la mijloc de a trăi, lesne se unesc, constituind o castă, o confederațiune.

Pe popoarele mici din peninsula balcanică, între cari ne punem și noi, le unesc un interes comun: de a trăi ca state independente, opunându-se cu tărie vrășmașilor țerei.

Singure în parte nu pot face nimic, căci chiar bulgarii, cari au arătat atâta cinism în timpurile din urmă nu vor putea dura mult.

Apoi asupra acestor mici popoară stă atârnată cestiunea Orientului, buba diplomației de astăzi. Lor le e dat a o rezolva, căci cine altul își va potrivi mai bine petecul pe haină, de cât însuși cel ce are haina?

Șic dar: micelor popoare din peninsula balcanică le e dat a rezolva cestiunea Orientului, ear nu diplomatului dela fotoliu din cabinetul seu.

Și calea cea mai bună, nu e de cât a formării unei confederațiuni balcanice.

Aceasta idee, ce era o utopie acum 20, 30 ani, azi poate fi om cunosător în alea cea mai practică cale a rezolvării acea, a formării unei confederațiuni.

Entre aceste mici popoară vor de a trăi libere.

unei confederațiuni, sfârșesc Timoleon Filimon: („Români, independenți, liberi și fericiți, noi vom fi prada politiceii, cestiunea Orientului, care este o altă cucerire mai de temut, decât orice, mai pricepută este și mai puțin de așteptat.“

„care s'a făcut econul unor bunavoință aceste rânduri în public, ca din ce în ce ea

Gh. Ghibănescu.

Grădinile sunt inundate cu totul și nu numai recolta anului acestuia e nimicită, ci recolta de prececi de ani venitori, căci bolovani aduși și așezați în ele, nu pot fi transportați nici cu câte deuce boi.

Văile, cari se scurg de pe peatra Crainei în mai multe părți au cauzat pagube enorme, cu deosebire în comunele Cetea, Mesentea și Galda de jos.

O vale din spre Ripa-Rimețului — unde a intrat și în biserica noastră gr.-orientală, și numai cu anevoe a succes episcopilor a scoate hârțile și valorile bisericeii din biserica, — a nimicit toate fânațele din Geoagiul de sus, a rupt podul din Stremți și s'a întrerupt comunicațiunea. O a treia vale cea mai periculoasă, a venit din spre Cacova, Poiana Aiudului, Aiudul de sus, Măgina și după ce a nimicit toate fânațele de prin acelea comune, grădinile, și a dus șuri, cotețe de porci, grașduri și unele colibi — a sosit la Aiud, unde a adus aproape toate podurile, așa, că comunicațiunea între o parte a orașului și ceialaltă a fost întreruptă vre-o 24 de oare și aici cu deosebire românii au suferit cele mai mari daune, fiindcă ei locuiesc aproape de vale.

Grădinile sunt noroite, la gară a intrat apa în casele amloiaților, cu un cuvânt era de temut de potop numai pomenit, și abia dimineața s'a încălțit inimile celor mai mulți oameni scăpați în puterea nopții numai cu vestmintele pe ei.

Daunele sunt enorme în părțile aceste, și am văzut mulți oameni cu ochii udați de nenorocirile suferite. N'au fost destul focurile, nu grindina, ce a cădut pre câmpul Miraslăului ca oale de găini, ci a mai trebuit să vină și inundările, să cauzeze — și așa destul de necăjiților oameni — suferințe și amarăciune, cari a le descrie le poate omul, dar a le alina — cu greu.

Aud, că în comunele de prelungă Ampoiu în spre Alba-Iulia au suferit tot asemenea daună — lucruri, cari înspăimântează și pe omul cel mai indiferent, ear pe cel mai de inimă l'pun la jale, sciind, că pe aici ajutoriu e prea puțin de așteptat și scim, că și în alte trebi stăm așa de rău, că doar mai rău nu poate sta nici un ținut locuit de români în Transilvania și Ungaria.

Mai multe despre rezultatele esamenelor, cari aud, că se încep a 3-a și de Rosalii. Sincerus.

Din jurul Iliei-murășene, 9 Maiu. Unul dintre cei mai devotați și activi învățători ai tractului Iliei, David Deheliu fost învățătoriu la scoala confesională română din comuna Vica, pe neașteptate și într'un mod neprevădut a repausat în Domnul la 5 Maiu a. c. — Defunctul era în etatea cea mai riguroasă și nu se poate presupune, ca prin o moarte repentină să lase atât de curând într'o stare de compătimire și în doliu pe soția sa veduvă cu patru copii mici orfani. — În mormântarea s'a săvârșit Joi în 7 Maiu a. c. în comuna natală Gurasada, la care a luat parte mulți colegi, amici și cunoscuți de ai repausatului, precum și un număr însemnat din popor, cari pe lângă tot timpul nefavorabil — ploios, — totuși nu au înțeles să lase ai da defunctului trista stimă și onoarea cea mai de pe urmă. Recunoștință se cuvine Preaonoratului domn protopop Avram P. Pecurariu, care cu asistența a lor 5 preoți a îndeplinit actul funebral cu tact și rutină într'un mod demn și corespunzător pozițiunii onorifice, ce a ocupat în viață repausatul în Domnul, a cărui memorie fie bine-cuvântată!

Ca unul însă, ce am fost present prin ținutul nostru și la alte asemenea ocațiuni, când funcționau mai mulți preoți deodată, nu pot retăcă, că adevărat am observat, că unii preoți de regulă în decursul săvârșirii serviciului divin atât în biserica, cât și afară de biserica nu prea observă cuvenita evlavie și ordine față cu sfințenia actului. Așa d. e. e necuviincios, când preotul ornat în vestmintele bisericesci își părăsesce locul și cu voce înaltă și exclamări chiar ridicule și comice, dă ordini la cantori, clopotari și altor coajutători bisericesci. Prin o atare procedere se conturbă pietatea ascultătorilor și se alterează frumseța ritualului.

Nu mai puțin ar fi de dorit, ca odoarele, vestmintele și alte utensilii bisericesci să se țină cât se poate de curate, asemenea și interiorul și exteriorul bisericeii.

Încât pentru biserica din comuna Gurasada, care comună de 11 ani a fost centrul acestui tract, și care biserica prin forma, structura și vechimea edificiului ei, — având o însemnătate istorico-archeologică și fiind situată în apropierea stațiunii calei ferate, și fiind ca atare mai espusă la vederea lumii și cercetată din când în când de străini, — astfeliu din acest motiv ar fi tare de dorit, ca să se țină în mai mare curetenie și mai bună ordine, și hâlma de pari de gard, ce sunt înmagasinați în

Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

Cetea, în 10 Maiu, 1887. Ploile, ce au început în primele zile a le lunei lui Maiu și se pareau, că o să aducă darurile lor binefăcătoare asupra tuturor semănăturilor, grădinilor și pomăturilor, de astădată ne-au nimicit multe speranțe.

Vineri în 8 Maiu — a început nisce torenți de ploi, cari semenau mai mult a potop, decât a ploi ordinare. Comunele cele mai frumoase din jurul Alba-Iulia și Aiudului sunt astăzi în starea cea mai de plâns.

Aceste fase repentine și opuse, oare nu te-ar fi sfârșit?

Cine scia.....

XIX.

Din trei-spre-dece orduri ale acestei epistole, nici unul nu-ți anunță durere.....

Din șese-deci și șapte de cuvinte ale acestei epistole nici unul nu-ți dă mângâiere.... nici unul.....

Ce vei face dar inimă?

Eată, ce vei face: Casul din urmă-ți dă ansă, ca durerilor tale să mai adaugi o durere mare: durerea primului amor!

* (Și redactor și tipograf.) — În Bernburg a murit nu de mult editorul unei foi foarte răspândite, Alexandru Meyer, în etate de 76 ani. El era un diarist unic în felul seu, căci era în stare să compue și să culeagă articoliu în același timp. Nici odată nu-și punea ideile pe hârtie, deci n'avea manuscris. În fiecare zi, cât timp i-au permis puterile, începea dimineața să-și culeagă articoliu, terminând mai iute și mai bine, de cât ar fi putut altul să scrie.

tului.

Rusia și Austria caută să-și însușească fie-care cât se poate mai mult din peninsula balcanică. Noi prin noi înșine nu putem lupta, căci putem fi zdrobiți prin număr.

Ce e de făcut dară?

Alături cu noi sunt alte națiuni similare cu noi, cari au îndurat și îndură aceleași rele cu noi. Foste odată sub mâna turcilor, au devenit obiectul de vânat al rușilor și nemților, formând în totul cestiunea orientului. Și unii și alții caută să-și ocupe din diferite motive. Ei prin ei ear nu pot lupta, căci ar fi amenințați de a fi zdrobiți.

Având dar noi o pozițiune asemenea cu alte popoare mici vecine nouă, ne putem întreba, care ar fi calea cea mai bună de urmat

Și ca să-și pot răspunde fidel, o mai cetesc odată; — a treia oară n'am avut lipsă, să o mai cetesc! —

Așa dară: mângâiere sau durere?

Ce să veți și ce să crezi?!

Nice una nice alta.

Nici mângâiere, nici durere.

Doară chiar așa e mai bine (?).

XVIII.

Tu inimă, care ai fost și ești plină de suspine, care ai suferit și suferi amarele lovituri ale sortii, dacă acuma în mijlocul durerilor și a negrelor suspine, așteptai o bucurie mare, în locul căreia, dacă epistola aceasta, ți-ar fi anunțat o sigură durere, o espresă repulsiune, oare nu te ai fi cutropit sub sarcina durerilor?

Nu sciu....

Tu inimă, care încă nici-o bucurie n'ai gustat, tu, care nu scii, ce e fericirea, nu scii ce e mângâierea, dacă epistola aceasta ți-ar fi adus vre-o sublimă fericire și o cerească plăcere.

Oare trecând într'un moment, din statul durerilor în statul bucuriei, și schimbându-ți atât de iute trista posețiune în altă....., la aceasta grabnică surprindere oare n'ai fi înmărmurit?

lăuntru bisericii se se delature, făcându-se la timpul seu un gard, cum se cade în jurul bisericii și a cimiteriului. În privința aceasta s'ar putea face mult, dacă pe lângă cei în prima linie chemați a se îngriji de afacerile bisericesti, ar întreveni prin influința sa în cercul d-sale de afaceri și dl D. S. notariu cercual și deputat la sinodul archidiececan, care dacă sunt bine informat, e și membru în epitropia parohiei.

În momentul, când era să încheie aceste rënduri, apa Mureșului în urma deselor ploii din zilele trecute a inundat în grad mare întreg hotarul și opidul Iliia, întreg hotarul și comuna Streța și hotarul cel mai estins și fructifer a comunelor: Gura-Dobra, Gurasada, Câmpuri-C-Surdac și Tătărești, cauzând mari daune economilor de pământ, precum și proprietarilor și liferanților, cari fac comerț cu plute de lemn de brad, scânduri, șindile de pe la Szász - Régen.

Varietăți.

* Dl Alecsandru Comanescu, fost jude la tribunalul din Cluș, e numit jude la tabla reg. din Buda-Pesta.

* Din Vințul de jos primim următorii:

Necrolog. În noaptea din 12/24 Maiu a. c. de cătră ziua, soția domnului pretore Iosif Teleki din Vințul de jos, în urma născerii unui prunc, care a ramas în viață, au încetat din viață lăsând în cel

mai adenc doliu atât pe soțul seu, cât și pe 4 prun- cuți drăgălași. Reposata doamnă a fost una dintre cele mai bune și nobile femei, pentru aceea toți locuitorii Vințului de jos și din impregiur fără deosebire de naționalitate și religie, împreună cu jalnicul soț, cu adevărată durere deplâng prea de timpuriu mutare la cele eterne a unei femei cu simțominte atât de nobile.

Înmormântarea s'a săvârșit în 14/26 Maiu la 3 oare d. a.

* Dnul Ludovic Mocsáry a fost candidat de deputat dietal în Neoplanta. D-sa a primit candidatura.

* (Postal). Direcțiunea postală de aici escrie concurs pentru ocuparea postului de magistru postal din Sepsi-Köröspatak (comitatul Treiscaunelor). Acest post pelângă depunerea unei cauțiuni de 100 fl. este împreunat cu un salariu anual de 120 fl. și 40 fl. pausal de cancelarie, ear 240 fl. pausal de transport.

Cererile de concurs sunt a se trimite în termin de 3 săptămâni la direcțiunea postală din Sibiu.

* Reuniunea pompierilor voluntari din Blaș, din cauza timpului nefavorabil, a amēnat ținerea maiialului pe ziua de 6 Iunie.

* Spre îngrijirea dinților sănătoși și atacați se recomandă în mod deosebit preparatele dentale cosmetice renumite și probate încă de mult ale medicului dentist ces. reg. de Curte Dr. I. G. Popp în Viena I; Bognergasse Nr. 2; a cărui apă de gură

anatherină, pastă de dinți și pravuri de dinți s'au bucurat totdeauna de cea mai însemnată trecere și de cea mai mare plăcere până în cercurile cele mai largi și cele mai înalte, fiind ele cele mai escelente mijloace pentru curățirea și conservarea dinților gingeilor, ceriului gurei, și la o întrebuințare regulată dîlnică se prețuesc de cel mai strălucit și admirat prophilectic. Se atrage totdeauna atențiunea, că preparatele veritabile ale med. Popp se fie înzestrate cu marca de deposit, de oarece falsificatele de cele mai multe ori conțin amestecături ruinătoare sănătății.

Despre conturbarea mistuirei. Organele, prin cari se preparează corpului omenesc materia spre nutrirea lui, sunt pentru sănătate cu tot dreptul de cea mai mare însemnatate, ori ce conturbațiune în funcțiunea acestor organe, ori ce scădere, alterațiune și împedecare a facultății lor prestative produc bolnăvire într'un grad mai mare sau mai mic. Prin mistuirea anevoioasă se vatēmă și partea intestinală. Nu se aplică la timp hotărît adevărate mijloace de înlăturare, se manifestează înmulțirea de boale ca: amenica, gălbinarea, obosirea membrilor, lipsa de apetit, răgăiala sălcie, dureri în stomach, dureri în intestine, încuere, diaree, slăbire, boale de ficat și de fere. În aceste, casuri se recomandă din partea multor medici ca cele mai bune mijloace pilurile de Svitzera ale farmacistului R. Brandt (o schatue cu 70 cr. în farmacia), fiindcă sunt plăcute, sigure și absolut nedaunoase.

Loterie.

Mercuri în 25 Maiu 1887.

Sibiu: 55 46 62 36 66

Nr. 233

[1597] 2—3

EDICT.

Elena Furir din Brașovul-vechiu, care înainte cu 12 ani a părăsit cu necredință pre legiuitul ei bărbat George Florea tot din Brașovul-vechiu tractul protopresbiteral I al Brașovului, se citează a se presenta în terminul de 4 luni dela prima publicare a acestui edict în „Telegraful Român,” la subscrisul oficiu, căci la din contră se va pertracta și decide cauza ei matrimonială și în absența dēnsei.

Brașov, în 17 Martie, 1887.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului I.

Ioan Petric,
protop. și adm.

[1598]

2—3

Publicațiune.

În 26 Maiu st. v. 1887 la 11 oare a. m., se va ținea în sala scoalei gr.-orient. din Seliște, comitatul Sibiului, licitațiune minuendă pentru edificarea unui adaos la scoala din loc,

Aceasta se aduce la cunoscință publică cu acel adaos, cumcă fie-care licitant are să depună ca vadiu 5% din prețul de esclamare satorit cu 4552 fl. 83 cr. v. a.

Oferte în scris și timbrate, pro- vedute cu vadium și cu recunoascerea

condițiunilor speciali se primesc de cătră președintele comitetului parochial din Seliște.

Planul, preliminarul de spese și condițiunile speciali stau spre vedere până în ziua de licitațiune la subscrisul președinte al comitetului parochial.

Seliște, 8 Maiu, 1887.

Liviu de Lemeny,

președ. al comitetului parochial.

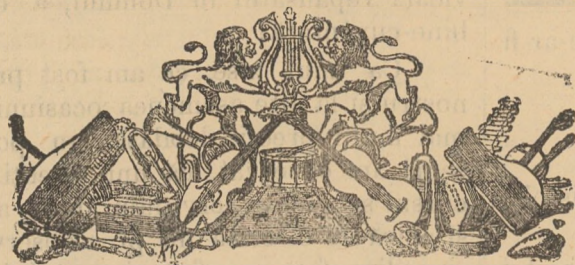

Picăturile lui St. Iacob.

Se întrebuințează ca mijloc spre deplină și sigură leuire contra tuturor suferințelor de stomach și de nervi, chiar și contra boalelor, cronice, catar de stomach, slăbire de stomach, colică, junghiuri, mistuire ne-regulată, tresaltare, batere de inimă, durere de cap etc. Picăturile lui Iacob, destilate conform receptului peregrinilor monăstirei Actra din 22 de plante de cură radicală din orient, unde și ați fie-care se întrebuințează cu cel mai mare succes spre cură, stipulă prin compunere la întrebuințarea picăturilor rezultat sigur.

Prețul: 60 cr., o sticlă mare 1 fl. 20 cr. v. a., pe lângă trimitere ori asignațiune. În toate farmaciile se află.

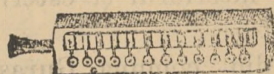
Deposit principal: M. Schultz, Hannover, Eschenstrasse 6. [1452] 13—26

Sternberg Armin

Fabrică pentru instrumente musicale, Budapesta VII Bezirk, Kerepesi-ut Nr. 36.

Fabricațiune și mare magazin de instrumente cordale, pentru batere și suflare, numai de cualitate escelentă.

Nou! flauta-harmonică

cu 12 clape, tonuri foarte încântătoare, pentru ori-cine, tinēr ori bătrân, îndată poate cânta. Prețul 2 fl.

Mare magazin de Ariston, Xiophon, Orpheus, Symphonion cu notele lor. Reparaturile se efeptuează iute, bine și efin. Instrumente vechi se cumperă. Cataloage mari, ilustrate cu circa 300 de ilustrațiuni la cerere se trimt gratis și franco. Pentru harmonică și harmonium Preț-curante separate cu ilustrațiuni. [1582] 6—20